

Kázání: 170. Správný křesťan musí být amatér

Kázání

Správný křesťan musí být amatér

1. čtení: Skutky 2, 1 - 8

1 Když nastal den Letnic, byli všichni shromážděni na jednom místě.

2 Náhle se strhl hukot z nebe, jako když se žene prudký víchř, a naplnil celý dům, kde byli.

3 A ukázaly se jim jakoby ohnivé jazyky, rozdělily se a na každém z nich spočinul jeden;

4 všichni byli naplněni Duchem svatým a začali ve vytržení mluvit jinými jazyky, jak jim Duch dával promlouvat.

5 V Jeruzalémě byli zbožní židé ze všech národů na světě,

6 a když se ozval ten zvuk, sešlo se jich mnoho a užasli, protože každý z nich je slyšel mluvit svou vlastní řečí.

7 Byli ohromeni a divili se: „Což nejsou všichni, kteří tu mluví, z Galileje?

8 Jak to, že je slyšíme každý ve své rodné řeči?

2. čtení: 1. Kor 12, 7-10 a 28 + Řím. 12, 6 - 8

7 Každému je dán zvláštní projev Ducha ke společnému prospěchu.

8 Jednomu je skrze Ducha dáno slovo moudrosti, druhému slovo poznání podle téhož Ducha,

9 někomu zase víra v témž Duchu, někomu dar uzdravování v jednom a témž Duchu,

10 někomu působení mocných činů, dalšímu zase prorockví, jinému rozlišování duchů, někomu dar mluvit ve vytržení, jinému dar vykládat, co to znamená.

6 Máme rozličné dary podle milosti, která byla dána každému z nás: Kdo má dar prorockého slova, ať ho užívá v souhlase s vírou.

7 Kdo má dar služby, ať slouží. Kdo má dar učit, ať učí.

8 Kdo dovede povzbuzovat, nechť povzbuzuje. Kdo rozdává, ať dává upřímně. Kdo stojí v čele, ať je horlivý. Kdo se stará o trpící, ať pomáhá s radostí.

Sestry a bratři, vy, kteří si pamatujete reálný socialismus, mně jistě dáte za pravdu, že leccos tenkrát nebylo k mání. Zajíť například do obchodu a pořídit si sekačku na trávu bylo prakticky nemožné. Natož třeba cirkulárku na řezání dřeva nebo malotraktor na práci na záhumenku. Přesto se tráva sekala, dříví řezalo a na záhumenku oralo. Jak? Bylo to možné díky duchu zlatých českých ručiček, který províval českými, moravskými a slezskými vesničkami a městy.

Říkalo se mu Samodomo, což znamená, že si lidé prodchnutí tímto duchem, leccos, co nebylo k mání, jednoduše vyrobili sami z toho, co bylo po ruce. Travní sekačky stvořené z motoru staré pračky a koleček z vyřazeného kočárku sekaly rozhodně rychleji než pouhý srp nebo kosa. Koně s pluhem nebo úmorný rýč na leckterém venkovském políčku zase nahradil výkonný traktůrek poskládaný ze součástí motorových vozidel odsouzených na šrotiště.

Duch Samodomo vyvěral ze zkušeností šikovných lidí, z televizní obrazovky v podobě moderátora Přemka Podlahy, i z nejrůznějších časopisů typu „udělej si sám“. Stačilo se trochu nechat inspirovat a pustit se do toho. Že se často jednalo o výrobky notně amatérské, nikomu nevadilo.

Dnes už jsou to kuriozity vystavované v muzeích, ale tenkrát tyhle stroje fakt pomáhaly. Co si budem povídat, cokoliv, co vás zbaví úmorné práce s kosou, ruční pilou nebo rýčem je pokrok! Dnes už je tenhle duch osvěcující mysl a dovednosti občanů a občanek reálného socialismu ten tam. Už není potřeba. Všechno se dá koupit jedním kliknutím na e-shopu nebo návštěvou nejbližšího hobby marketu.

Je to dobře nebo špatně? Nevytratí se tím obyčejná šikovnost a schopnost poradit si s tím, co je? Asi ano, asi se už do velké míry vytratila. Na druhou stranu není nad tím hned nutno štkát. Kdyby bylo zase někdy hůř, duch Samodomo se určitě znovu objeví.

Myslím, že něco podobného se odehrávalo v prvních křesťanských sborech před dvěma tisíci lety. Ne, že by si snad vyznavači Krista Ježíše sestavovali sekačky nebo traktůrky, tuhle potřebu neměli. Cítili však, že nastal čas, aby společně sestavili nový typ lidského společenství. Došli přesvědčení, že musí vytvořit komunitu, která jinak není nikde k mání. Nové lidství, nebo, jak to sami nazývali, nové stvoření.

V čem mělo být tohle nové lidství jiné a lepší než dosavadní společenské uspořádání v Římské říši? V tom, že namísto hrubého násilí a kastování lidí budou křesťané žít na základě ohleduplnosti, vzájemné pomoci a rovnosti. Něco do té doby nevídaného. Prvotním impulzem, který tuhle revoluční společenskou iniciativu spustil, nebyl nikdo jiný než právě Ježíš. Svým životem, jak jednal s lidmi, jak mluvil, jak neodsuzoval, ale pomáhal, tím vším spustil následný dominový efekt, kterým se záhy po jeho smrti začala vytvářet nová společenství s naprosto odlišnými hodnotami, než bylo tenkrát zvykem.

Jak se to mohlo stát? Boží Duch. Pokud je totiž ve společnosti nouze, pokud není k dostání pravda, láska ani ochota obětovat se pro dobrou věc, pokud je na pultech k mání jen lež, nenávisť a samolibé sobectví, je velká šance setkat se s Božím Duchem. Právě tohle se stalo prvním křesťanům. Nechali se tímhle Duchem prodchnout a věci se začaly měnit.

O tom, jak to všechno začalo, je dnešní svátek Letnic. Připomínáme si, že Duch svatý je tady a záleží jen a jen na nás, jak se jím necháme inspirovat, jak se mu otevřeme a pustíme se do tvoření běžně nevídaných vztahů, postojů a činů.

Abychom nebyli v rozpacích, o co vlastně jde, zanechal nám apoštol Pavel ve svých listech stručný seznam. Seznam toho, co bývá obvykle ve společnosti úzkoprofilovým zbožím a kde je tedy nanejvýš třeba, aby křesťané díru na trhu zaplnili svépomocí.

První položkou v seznamu z 1. listu Korintským je „slovo moudrosti“. Moudrost, jak známo, je opak krátkozrakosti. Má tu vlastnost, že bere v potaz všechny souvislosti a dokáže předem vyhodnotit rizika. Podle starozákonních přísloví jsou ti, kdo pro okamžitý požitek nemyslí na budoucnost nebo neberou v úvahu druhé lidi, blázni. Moudří lidé naopak vidí dál, než bývá běžné. Například dál než na jedno volební období. Moudří lidé myslí na druhé a také na další generace. Jde jim o dobro celku.

Myslím, že zrovna tenhle dar Ducha by se v dnešní době poznamenané válkou na Ukrajině a inflací náramně hodil. Moudré je se solidárně uskrovnit, moudré je nemyslet sobecky jen na vlastní plnou ledničku, ale zejména na ty, kdo nedaleko od našich hranic strádají a trpí. Je to ostatně v našem vlastním zájmu.

„Slovo poznání“, další dar Božího Ducha, který Pavel zmiňuje, s předchozím slovem moudrosti úzce souvisí. Bez toho, aby si dal člověk práci s ověřováním faktů, jak se věci skutečně mají, žádné pravdivé poznání nepříjde. Satan je, jak praví Bible, expertem na lež, přeborníkem ve vypouštění dezinformací. Proto je pravdivé poznání stavu věcí tak důležité.

Neznamená to ovšem, že nám správné poznání Boží Duch nějak naleje do hlavy. Dá to práci. Platí jedno celkem spolehlivé kritérium jak poznat, jestli má informace ďábelský původ – když je v ní skrytá nenávist, nadutost a svádění všeho špatného na druhé.

Zajímavá je třetí položka v Pavlově seznamu darů Ducha. Víra. Jeden by řek', že víra přece patří k základní výbavě křesťana. Určitě ano, ale nic naplat, někdy holt je jí málo. Stávalo se to Ježíšovým učedníkům a stává se to i nám.

Samozřejmě nejde o víru ve smyslu nějakých věroučných pouček nebo dogmat, nejde ani o církevní příslušnost. Pavel má určitě na mysli takovou tu víru, co hory přenáší, víru, že život v Ježíšově stylu má hluboký smysl, že přes všechnu temnotu a tápání svět čeká nová světlá budoucnost.

Ani tenhle dar nepadne jen tak z nebe. I tady se to musíme pěkně odpracovat. Jde o to nenechat se odradit zprávami, že všechno spěje k horšímu, že líp už bylo, že svět čeká jedna velká apokalypsa. Kdepak, házet flintu do žita je to nejhorší, co se nám může stát.

Takže to máme: moudrost, poznání a víra. Copak tam v tom Pavlově seznamu darů Ducha ještě máme. Dar uzdravování a působení mocných činů bychom klidně mohli pominout. V tomhle směru už, bezesporu pod vlivem křesťanství, společnost udělala velký pokrok. Jak dnes lékaři uzdravují a jaké mocné činy dokáže současné zdravotnictví, o tom se v době apoštolské nikomu ani nesnilo.

Snažit se v oblasti zdravotnictví o kutilskou svépomoc nedává moc smysl. Bylo by to jako kdyby si někdo chtěl vyrobit sekačku z vyřazené pračky a kočárku, dnes, když si každý může bez problému koupit kvalitní a bezpečnou v nejbližším hobby marketu.

Důležité jsou v listu následně zmíněné dary prorockví a rozlišování duchů. Prorokovat tehdy znamenalo vystupovat jako Boží mluvčí. V době, kdy apoštol Pavel sepisoval list Korintským, ještě na světě nebylo žádné ze čtyř evangelií, jak je známe z Nového zákona. Ježíšova slova kolovala ústním předáváním a nebylo by žádným překvapením, že si tu a tam někdo něco trochu přidal nebo něco zapomněl. Takhle to ostatně známe z dětství, kdy jsme hráli tichou poštou.

Proroci byli od toho, aby inspirováni Duchem dokázali rozlišit, co odpovídá Ježíšovu příběhu a co ne. A také aby v nových situacích uměli reagovat po kristovsku, aby křesťanskému společenství naznačili směr, jenž by odpovídal Ježíšově cestě.

S tím úzce souvisí ono rozlišování duchů. Někdy se nám totiž stane, že si Božího Ducha spleteme s duchy, co s Ježíšem nemají lautr nic společného. A že jich je ve vzduchu až až. Duchové sobectví, předsudků, nezájmu. Proto také Pavel schopností prorokování a rozlišování duchů věnuje ve svých dopisech poměrně dost místa.

Dnes už sice máme k dispozici novozákonní evangelia, kde je všechno důležité napsané černé na bílém, ale nic naplat, svět se mění, všechno tam není a být nemůže. Spoustu problémů, které dnes řešíme, lidé před dvěma tisíci lety prostě neznali. Proto je třeba Ježíšova slova a činy v nové situaci vždy nově uchopit, položit si otázku, jak by se asi zachoval Ježíš, co by na to řekl a co by udělal.

Právě od toho jsou tu proroci. Sice se jim tak dnes neříká, ale na tom nesejde. Jestli o nějaký dar usilovat, pak rozhodně o dar prorockví, píše apoštol; nejlepší by bylo, kdyby prorokovat uměli docela všichni!

Jsou ještě další dary, které Pavel ve svých listech zmiňuje. Třeba služba potřebným, řízení církve, dar vyučování, povzbuzování, rozdávání, horlivosti. Určitě to není zdaleka všechno. Vždycky záleží na tom, co zrovna není ve společnosti na skladě. Potom přichází Duch, aby nás inspiroval k doplnění pomyslných regálů – abychom chybějící zboží s pomocí Boží jednoduše udělali sami.

Nevadí, že naše výtvary nebudou úplně dokonalé. Děláme to přece jenom svépomocí, jenom jsme amatéři. Původní význam slova amatér, které pochází z latiny, je milovník, ten kdo se něčemu věnuje z lásky, ne pro vlastní prospěch. Něco na tom je. Psal o tom už apoštol Pavel:

„Kdybych měl dar prorocství, rozuměl všem tajemstvím a obsáhl všechno poznání, ano, kdybych měl tak velikou víru, že bych hory přenášel, ale lásku bych neměl, nic nejsem.“ (1. Kor. 13, 2)

PeČ

SPCH 28. 5. 2023

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Sít víry](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj Baptisté - Sít víry](#)